

בבא מציעא לד

שומר חנם	פשיעה	גניבה ואבידה	אונס	מתה מחמת מלאכה
שומר שכר	חייב	פטור	פטור	
שוכר	חייב	מחלוקת ר' מאיר ור' יהודה	פטור	פטור
שואל	חייב	חייב	חייב	פטור

שילם ולא רצה לישבע [וכו.].

הלכה: אמר רבי חייא בר אבא אמר רבי יוחנן: לא שילם שילם ממש, אלא כיון שאמר הריני משלם, אף על פי שלא שילם.

ניסיון להקשות: תנן: **שילם ולא רצה לישבע, שילם** - אין, לא שילם - לא.

דחייה: אימא סיפא: **נשבע ולא רצה לשלם**, טעמא - דלא רצה, הא רצה - אף על פי שלא שילם! אלא מהא ליכא למשמע מינה.

חיזוק להלכה: תניא כותיה דרבי יוחנן: **השוכר פרה מחבירו ונגנבה, ואמר הלה הריני משלם ואיני נשבע ואחר כך נמצא הגנב - משלם תשלומי כפל לשוכר.**

מי יכול לקבל כפל ובאיזה נסיבות: רב פפא

נוסח 1	נוסח 2
שומר חנם	כיון שאמר פשעתי - מקנה ליה כפילא, דאי בעי פטר נפשיה בגניבה
שומר שכר	כיון שאמר נגנבה - מקנה ליה כפילא, דאי בעי פטר נפשיה בשבורה ומתה
שואל	שאומר הריני משלם - לא מקני ליה כפילא. במאי הוה ליה למפטר נפשיה - במתה מחמת מלאכה, מתה מחמת מלאכה לא שכיח.

דעה נגד נוסח 2 של רב פפא: אמר ליה רב זביד, הכי אמר אביי: שואל עד שישלם. מאי טעמא - הואיל וכל הנאה שלו, בדיבורא לא מקני ליה כפילא.

חיזוק לדבריו וקושי על נוסח 2 של רב פפא: תניא כוותיה דרב זביד: **השואל פרה מחבירו ונגנבה, וקידם השואל ושילם, ואחר כך נמצא הגנב - משלם תשלומי כפל לשואל.** ללישנא קמא דרב פפא ודאי לא הויא תיובתא, ללישנא בתרא לימא תיהוי תיובתיה?

תירוץ לרב פפא: אמר לך רב פפא: מי אלימא ממתניתין, דקתני **שילם** ואוקימנא באמר, הכא נמי - באמר.

קושי: מי דמי? התם לא קתני קידם, הכא קתני **קידם!**

תירוץ: מאי **קידם** - קידם ואמר.

קושי: הא מדקתני גבי שוכר **ואמר**, וגבי שואל **קידם** - שמע מינה דוקא קתני.

תירוץ: מידי גבי הדדי תניא?

דחייה: שיילינהו לתנאי דבי רבי חייא ודבי רבי אושעיא, ואמרי: גבי הדדי תניין.

